

3. European Committee for Standardization (CEN). Eurocodes – Structural Design Standards. Брюссель: CEN, 2019. URL: <https://www.cen.eu> (дата звернення: 01.10.2024).

4. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України. "Програми з підвищення енергоефективності будівель". URL: <https://saee.gov.ua> (дата звернення: 02.10.2024).

5. Міністерство регіонального розвитку України. "Гармонізація українських будівельних норм з європейськими стандартами". URL: <https://minregion.gov.ua> (дата звернення: 05.10.2024).

*Петрищенко Н.А.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та підприємництва,
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
Воропаєв О.М.,
директор оптового продовольчого ринку «Початок»*

СТАНДАРТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ БУДІВНИЦТВА ОПТОВИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ

Оптові продовольчі ринки забезпечують населення продовольчими товарами та є важливою частиною економіки регіону. При плануванні будівництва таких об'єктів є певні особливості, які слід враховувати. Тобто, при плануванні будівництва необхідно зосереджувати увагу на місцезонашуванні, логістичній інфраструктурі, забезпеченні санітарних норм, ефективному управлінні простором і дотриманні екологічних стандартів.

Оптові продовольчі ринки є невід'ємною частиною продовольчої інфраструктури країни, забезпечуючи ефективний розподіл сільськогосподарських продуктів від виробників до кінцевих споживачів. Планування будівництва таких ринків є комплексним процесом, що вимагає врахування багатьох факторів для досягнення максимального ефекту від їх

функціонування. Основні стандарти та особливості планування таких будов полягають в ряді факторів, що мають першочергове значення.

Розміщення оптового продовольчого ринку має стратегічне значення, оскільки впливає на ефективність логістики та мінімізацію транспортних витрат. Оптові ринки повинні бути розташовані поблизу основних транспортних магістралей, що забезпечує зручний доступ для вантажівок та інших транспортних засобів, а також полегшує доставку товарів до кінцевих споживачів [1].

Інфраструктура оптових продовольчих ринків повинна включати сучасні логістичні рішення для зберігання та обробки товарів, такі як холодильні установки, системи охолодження та приміщення для сортування продукції. Особлива увага приділяється розробці ефективної системи завантаження та розвантаження товарів для забезпечення швидкої обробки великих обсягів продукції [1].

Дотримання санітарних і гігієнічних стандартів є критично важливим фактором при плануванні ринку. Це включає забезпечення відповідних умов для зберігання та обробки харчових продуктів, запобігання забрудненню та дотримання температурних режимів. Стандарти гігієни повинні бути вбудовані у всі процеси роботи ринку.

При проектуванні ринку важливо забезпечити оптимальне використання простору для торгівлі та зберігання товарів. Планування повинно включати чітко розподілені зони для різних типів продукції, таких як овочі, фрукти, м'ясо, риба та молочні продукти [2]. Ефективне управління простором сприяє полегшенню логістичних операцій і знижує витрати на обробку товарів.

Важливим аспектом планування будівництва є дотримання екологічних стандартів, спрямованих на зменшення впливу на навколишнє середовище. Це включає впровадження енергоефективних технологій, систем переробки відходів та заходів щодо мінімізації викидів шкідливих речовин [3].

Застосування автоматизованих систем управління логістикою та обліком товарів дозволяє значно підвищити ефективність роботи оптового ринку. Інтеграція інформаційних технологій, таких як системи управління запасами та онлайн-платформи для торгівлі, сприяє підвищенню прозорості та швидкості обробки замовлень.

Планування будівництва оптових продовольчих ринків вимагає комплексного підходу, що включає врахування розміщення, логістичної інфраструктури, дотримання санітарних та екологічних стандартів. Використання сучасних технологій і оптимізація управління простором забезпечують ефективність роботи ринків та їх здатність швидко адаптуватися до змін у попиті та умовах ринку.

Оптові продовольчі ринки є основними центрами для зберігання, сортування та розподілу сільськогосподарських і харчових продуктів у великих обсягах. Вони дозволяють зосередити постачання продукції в одному місці, що полегшує процес закупівлі для місцевих роздрібних торговців, ресторанів, кафе та інших підприємств харчової промисловості. Завдяки такій централізації знижується логістична складність і транспортні витрати на доставку продуктів у різні частини міста.

Оптові ринки сприяють стабілізації цін на продовольчі товари завдяки великому обсягу торгівлі та конкурентному середовищу. Вони дозволяють знижувати витрати на закупівлю продуктів за рахунок об'єднання попиту та масштабів постачання. Це особливо важливо для забезпечення доступних цін для споживачів, що є критичним фактором для економічно уразливих верств населення міста [4].

Завдяки ефективній логістичній інфраструктурі та умовам зберігання на оптових ринках мінімізуються втрати продуктів, що можуть виникати через неправильне зберігання або транспортування. Відповідні холодильні установки та системи контролю температури дозволяють забезпечити якість продуктів на

всіх етапах обробки. Це сприяє збереженню свіжості та харчової цінності продуктів, що потрапляють на полиці магазинів.

Оптові продовольчі ринки надають місцевим фермерам та агровиробникам можливість безпосередньо продавати свою продукцію великим обсягам покупців, що стимулює розвиток місцевої економіки. Це дозволяє виробникам отримувати справедливую ціну за свою продукцію, мінімізуючи роль посередників і забезпечуючи більш стабільний дохід для місцевих аграріїв [5].

Наявність оптових продовольчих ринків дозволяє місту швидко реагувати на будь-які кризи або перебої у постачанні продуктів, оскільки на таких ринках завжди є запаси продовольства у великих обсягах. Вони також слугують важливими точками для координації доставки продуктів у випадках надзвичайних ситуацій, таких як природні катастрофи чи економічні кризи.

Оптові продовольчі ринки створюють численні робочі місця, як безпосередньо на ринку, так і у суміжних сферах, таких як логістика, транспорт, обробка продуктів і торгівля. Це сприяє підвищенню рівня зайнятості та розвитку підприємництва у міській громаді.

Оптові продовольчі ринки мають фундаментальне значення для забезпечення продовольчої стабільності, економічного розвитку та сталого управління ресурсами міста. Вони не лише забезпечують ефективний розподіл продуктів харчування, але й сприяють підтримці місцевих виробників, стабілізації цін та зниженню впливу на навколишнє середовище.

Список використаних джерел:

1. FAO (Food and Agriculture Organization). Guidelines for the Planning and Development of Wholesale Markets. Рим: FAO, 2018. URL: <https://www.fao.org> (дата звернення: 01.10.2024).

2. International Market Association (IMA). Best Practices in the Design and Operation of Wholesale Food Markets. Женева: IMA, 2019. URL: <https://www.imamarkets.org> (дата звернення: 01.10.2024).

3. ISO 14001:2015. Environmental management systems — Requirements with guidance for use. Женева: International Organization for Standardization, 2015.

4. International Market Association (IMA). Logistical Efficiencies in Wholesale Food Distribution. Женева: IMA, 2020. URL: <https://www.imamarkets.org> (дата звернення: 05.10.2024).

5. UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development). Supporting Local Farmers through Efficient Wholesale Markets. Женева: UNCTAD, 2021. URL: <https://unctad.org> (дата звернення: 03.10.2024).